

Sporcu Ba?I?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporcu Ba?I?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30994>

Özet

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i, sporcular?n kendi bran?lar?na yönelik motivasyonel ve duygusal ba?l?l?k düzeylerini ölçmek amacıyla Kelecek, Kara ve A?ç? (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Ölçek, sporcular?n antrenman ve rekabet ortamlar?na kar?? hissettikleri dört temel boyutu de?erlendirir: **Güven**, **Co?ku**, **Dinçlik** ve **Adanm??l?k**. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk sporcu popülasyonunda yüksek düzeyde yap? geçerli?i ve iç tutarlı?k gösterdi?ini ortaya koymuştur. Bu araç, spor psikolojisi ara?t?rmalar?nda sporcular?n motivasyonel durumlar?n? ve spora devam etme e?ilimlerini nicel olarak belirlemek için önemli bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i, Spor Psikolojisi, Psikometrik Ölçek, Güven, Adanm??l?k, Dinçlik, Co?ku, Uyarlama.

Yazarlar

Selen Kelecek, M.F. Kara, H. A?ç?.

Amaç

Sporcu Ba?l?l?k Ölçe?i'nin temel amacı, sporcular?n aktif olarak katıldıkları spor bran??na yönelik gösterdikleri psikolojik ve duygusal ba?l?l?k seviyelerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ba?l?l?k, genellikle sporcunun antrenmanlara katılm s?kl??n?, zorluklar kar??s?ndaki direncini ve genel olarak spordan ald??? tatmini etkileyen kritik bir faktördür.

Kelecek ve arkadaşları taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk sporcu popülasyonu üzerinde test ederek, geçerli ve güvenilir bir Türkçe ölçüm aracı sa?lamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki spor bilimleri ve spor psikolojisi alanında çal??an ara?t?rmacılar, sporcular?n ba?l?l?k düzeylerini do?ru bir şekilde analiz etme ve müdahale programları geli?tirme imkan? bulmuştur.

Yapı

Ölçek, sporcu ba?l?l?k?n dört farklı, ancak birbiriyle ilişkili faktörden oluşan çok boyutlu bir yapı olarak kavramsallaştırılmaktadır. Bu faktörler, sporcunun spora olan genel tutumunu ve motivasyonel durumunu kapsamaktadır.

Güven: Sporcunun kendi teknik ve beceri yeterlili?ine olan inanc?n? ve ba?arılı olma beklentisini

ölçer.

Adanm??I?k: Sporcunun hedeflerine ula?ma konusundaki kararlı???n? ve sporda kalma azmini yans?t?r.

Dinçlik: Spor faaliyetleri s?ras?nda hissedilen yüksek enerji seviyesi, dinamizm ve canlı?k durumunu kapsar.

Co?ku: Spor bran??ndan al?nan keyif, e?lence ve pozitif duygusal deneyimleri ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, veri setine **Temel Bile?enler Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Bu analizde faktörlerin netle?mesi için Varimax dik döndürme yöntemi kullan?lm??t?r. Faktör analizi öncesinde, verinin analize uygunlu?unu de?erlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO testi) ve Barlett Küresellik Testi kullan?lm??t?r.

Analiz sonuçlar?na göre, KMO de?eri tüm kat?l?mc?lar için 0.77 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, örneklem büyüklü?ünün ve verinin Faktör Analizi için yeterli oldu?unu göstermektedir. Barlett testi sonucu ise 2140.921 ($p<0.01$) olarak anlamlı bulunmu? olup, bu durum de?i?kenler aras?ndaki korelasyonlar?n faktör analizi için uygun oldu?unu do?ulamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik düzeyi, maddelerin birbirleriyle olan tutarlı???n? gösteren Cronbach alfa iç tutarlı?k katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Yüksek alfa katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ifade eder.

Yap?lan güvenilirlik analizleri sonucunda, ölçe?in alt boyutlar?na ait Cronbach alfa katsay?lar? ?u ?ekildedir:

Güven alt boyutu: 0.92 (Mükemmel)

Co?ku alt boyutu: 0.90 (Mükemmel)

Dinçlik alt boyutu: 0.83 (Çok ?yi)

Adanm??I?k alt boyutu: 0.75 (?yi)

Tüm alt boyutlar?n katsay?lar?n?n 0.70'in oldukça üzerinde olmas?, Sporcu Ba?l?k Ölçe?i'nin Türk popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla uygulanan temel bile?enler analizinde, faktörlerin döndürülmesi için Varimax tekni?i kullan?lm??t?r. Bu teknik, faktör yap?s?n?n sadele?mesine ve

alt boyutlar?n birbirinden net bir ?ekilde ayr?lmas?na olanak tan?m??t?r.

Analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak dört faktörlü bir yap?y? desteklemi?tir. Bu dört faktör, sporcu ba?l?l?k?n?n farklı yönlerini temsil etmekte ve sporcular?n motivasyonel profillerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koymaktadır. KMO ve Barlett testi sonuçlar?, bu faktör modelinin veriye uygunlu?unu istatistiksel olarak kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Ya? Grubu: Çal??mada spesifik bir ya? aral??? belirtilmemi?tir; genellikle genç ve yeti?kin sporcular.

Popülasyon Detaylar?: Çe?itli spor bran?lar?nda aktif olarak yer alan Türk sporcular.

Test Metodolojisi: Maddeler, kat?l?mc?lar?n ne s?kl?kta hissettiklerini veya inand?klar?n? belirten 5'li Likert ölçe?i üzerinden de?erlendirilir.

Derecelendirme: 1= (Neredeyse Hiç) ile 5= (Hemen Hemen Her Zaman)

Anahtar Kelimeler

Sporcu Motivasyonu, Psikometri, Temel Bile?enler Analizi, Varimax, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Selen Kelecek (skelecek@baskent.edu.tr)

Yaz??ma Adresi: Ba?kent Üniversitesi, Ankara, Türkiye (Sorumlu yazar?n akademik kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için

bilimsel etik kurallara uyulması ve sorumlu yazar (Selen Kelecek) ile iletişime geçilerek izin alınması önerilir. Sorumlu yazarın iletişim e-posta adresi: skelecek@baskent.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sporcu-baglilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kelecek, S., Kara, M.F., ve Açıç, H. (2018). Sporcu Bağıllık Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 16(3). 39-47.

Sporcu Bağıllık Ölçeği Maddeleri

Aşağıda, ölçeğin alt boyutların temsil eden örnek maddeler ve ölçtükları yapılar listelenmiştir:

Güven: "Spor branşında başarılı olmak için gerekli beceri/teknik'e sahip olduğuma inanırım."

Adanmışlık: "Spordaki hedeflerimi başarı konusunda kararlıyım."

Dinçlik: "Spor branşım ile uğraşırken kendimi enerjik/dinamik hissedirim."

Coşku: "Spor branşında eğlenirim."